

F. t. l. vedr. stofmisbrugere i behandling

vedkommende fortsat adgang til øvrige eksisterende behandlingstilbud. Herved fastholdes frivillighedsprincippet i behandlingen af stofmisbrugere.

Det skal fremhæves, at behandlingen i princippet foregår i et åbent behandlingsmiljø. Dette lægger naturligvis også begrænsninger for de faktiske muligheder for at iværksætte og opretholde tilbageholdelsen.

Lovforslaget rummer derfor nogle begrænsninger i, hvordan tilbageholdelse kan ske.

Betingelserne for at iværksætte en tilbageholdelse, jf. bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser, er således forholdsvist restriktive.

Ligeledes forudsætter hjemlen i § 9 for socialministeren til at fastsætte nærmere regler om, hvordan tilbageholdelsen kan ske, kun mulighed for meget begrænsede foranstaltninger til at gennemføre tilbageholdelsen, jf. bemærkningerne til § 9.

Foranstaltningerne anses imidlertid for at være tilstrækkelige til at klare mere eller mindre akutte krisituationer af relativ kortere varighed.

Tilbudet skal ses i sammenhæng med og som supplement til en række andre initiativer på området. Således er der bl.a. nedsat en arbejdsgruppe i Amtsrådsforeningen vedrørende tilrettelæggelsen af behandlingsindsatsen og tilgrænsede foranstaltninger på misbrugsområdet. Arbejdsgruppen har til opgave at beskrive rusmiddelmissbrugets omfang og karakter, herunder vurdere udviklingen i misbrugsmønstret. Endvidere skal arbejdsgruppen beskrive udviklingen med hensyn til bekæmpelse af rusmiddelmissbrugets skadevirkninger og afdække problemområderne og eventuelt fremsætte forslag til det offentlige foranstaltninger på dette felt.

Endvidere har Københavns kommune nedsat en arbejdsgruppe om brugerønsker og behov – mål og rammer på narkoområdet, og arbejdsgruppen har offentliggjort en 1. delrapport. Arbejdsgruppen har haft til opgave at vurdere, hvorledes det københavnske behandlingssystem i højere grad kan blive i stand til mere effektivt at imødekomme behovet hos forskellige grupper af stofmisbrugere.

Det skal fremhæves, at lovforslaget ikke indeholder en hjemmel til tvangsbehandling eller tvangsansbringelse af stofmisbrugere, således som der er mulighed for efter eksempelvis svensk lovgivning.

Efter *svensk ret* kræves der ikke forudgående samtykke. Der er betingelserne for tvangsbehandling, at der skal være tale om personer, der som følge af et vedvarende misbrug har behov for behandling for at komme ud af misbruget. Endvidere skal der være fare for, at den pågældende på grund af misbruget kan komme til at skade sig selv eller sine nærmeste alvorligt, eller den pågældende skal udsætte sin fysi-

ske eller psykiske sundhed for alvorlig fare eller løbe en åbenbar risiko for at ødelægge sit liv. Tvangsbehandlingens indledes på en lukket døgninstitution, hvorefter misbrugeren skal udplaceres på almindeligt, frivilligt behandlingshjem i løbet af de første 3 måneder. Tvangsbehandlingens skal ophøre, når formålet med behandlingen er opnået, og senest når behandlingen har varet i 6 måneder.

I dansk lovgivning eksisterer der i forvejen en række muligheder for at lægge pres på stofmisbrugere om at acceptere behandling:

Et barn under 18 år kan – som tidligere nævnt – efter *bistandslovens afsnit VIII* i velfærdstruende situationer anbringes uden for hjemmet uden forældrenes samtykke, herunder anbringes på psykiatrisk hospital. Denne bestemmelse kan anvendes på stofmisbrugere under 18 år og på stofmisbrugeres børn.

Som vilkår til et tiltalefrafald efter *retsplejelovens § 723* kan bl.a. iværksættes hjælpeforanstaltninger efter *bistandsloven*, herunder afvænningsbehandling.

Efter *straffelovens § 49, stk. 2*, kan stofmisbrugere m.v. i fængsler overføres til narkotikabehandling i en behandlinginstitution, forudsat de samtykker heri.

I forbindelse med en betinget dom kan retten efter *straffelovens § 57* fastsætte vilkår, f.eks. om misbrugsbehandling, bl.a. på institution, som den dømte er forpligtet til at overholde.

Tilsvarende vilkår kan fastsættes i forbindelse med prøveløsladelse efter *straffelovens § 39, stk. 2*.

Hjemlerne i *retsplejeloven* og *straffeloven* giver ikke mulighed for tvangsmæssigt at tilbageholde stofmisbrugere med henblik på et behandlingsforløb.

Administrative konsekvenser

Det forudsættes, at lovforslaget kun vil medføre administrativt merarbejde af mindre omfang.

Økonomiske konsekvenser

Lovforslaget skal som nævnt ses som et tilbud til amtskommunerne, der giver mulighed for et yderligere behandlingstilbud.

Amtskommunen får således en mulighed for – men altså ingen pligt til – at søge at træffe forhåndsaftale med stofmisbrugeren om eventuel tilbageholdelse i behandlingsforløbet. Amtskommunen er i en konkret situation ikke forpligtet til at udnytte sin tilbageholdelsesmulighed, hvis den ikke fagligt skønner det formålstjenligt.

Der vil kun kunne blive tale om merudgifter til behandling af den enkelte stofmisbruger, hvis amtskommunen vælger at supplere behandlingstilbudet med denne form for kontraksbehandling, og kun i